

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3\(39\)-319-328](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-319-328)

УДК 657.2:061

JEL Classification: M40

Олександр Олексійович Сидоренко

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
Національного університету «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: aleksalekseevih@stu.cn.ua. ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5478-0688>

ResearcherID: [F-2724-2016](https://orcid.org/0000-0001-5478-0688)

ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ, ЯКА Є ГУМАНІТАРНОЮ ДОПОМОГОЮ, У ОТРИМУВАЧА

У статті проведено критичний аналіз чинного нормативно-правового забезпечення обліку гуманітарної допомоги, зокрема: Закону України «Про гуманітарну допомогу», «Порядку бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги», НП(с)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», що дозволило обґрунтувати необхідність розробки окремої методики обліку операцій в іноземній валюті, яка зарахована на рахунок отримувача зі статусом гуманітарної допомоги. Відповідно в роботі розроблено та представлено методику обліку операцій із надходження, утримання та використання іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, у її отримувача, зокрема в частині відображення на рахунках обліку: курсових різниць на дату здійснення господарських операцій та дату балансу; перерахування на валютні рахунки набувачів; продажу іноземної валюти; використання іноземної валюти з метою придбання товарів (робіт, послуг) у нерезидентів чи резидентів (з наступною їх передачею набувачам).

Ключові слова: облік; гуманітарна допомога; іноземна валюта; окремий облік; методика; отримувач.

Рис.: 1. Табл.: 1. Бібл.: 8.

Постановка проблеми. Функціонування юридичних та фізичних осіб в умовах воєнного стану, погіршення економічної ситуації в країні та наявність інших несприятливих чинників зумовлює виникнення значної кількості осіб, що є соціально незахищеними, матеріально незабезпеченими та/або мають скрутне фінансове становище й відповідно потребують допомоги, зокрема гуманітарної. У цьому контексті актуалізується питання удосконалення методики обліку операцій з гуманітарною допомогою як у її отримувача, так й набувача. При цьому особлива увага має бути приділена питанням розробки методики обліку операцій з надходження, утримання та використання гуманітарної допомоги, що була отримана в іноземній валюті у суб'єкта господарювання – отримувача (особи зі статусом отримувача гуманітарної допомоги відповідно до Закону України «Про гуманітарну допомогу»).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань облікового відображення гуманітарної допомоги присвячені наукові праці С. Н. Баліної, Т. С. Гайдучок, А. Г. Єфременко Н. В. Кудлаєвої, Г. Майдуди, Ю. А. Малашенко, О. М. Прокопової, С. Савіцької, Т. Л. Слюніної, Т. М. Сушицької, Ю. В. Шавріної та інших, а питання обліку операцій з іноземною валютою були висвітлені в працях М. Бондаря, Ф. Бутинця, В. Леня та інших учених. Так, Ю. В. Шавріна, Т. Л. Слюніна [8] досліджували питання

спільних і відмінних рис благодійної та гуманітарної допомоги в межах чинного законодавства України та значну увагу приділили питанням документального оформлення й облікового відображення благодійної та гуманітарної допомоги бюджетними установами. Т. С. Гайдучок, Т. М. Сушицька [1] приділили значну увагу питання класифікації гуманітарної допомоги, її первинного оформлення та контролю за її цільовим використанням.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Попри значний доробок вищезазначених науковців, треба зауважити, що окремі питання обліку операцій із надходження, утримання та використання іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, у її отримувача залишаються недостатньо вивченими як із теоретичного, так і з практичного погляду, зокрема в частині облікового відображення: курсових різниць на дату здійснення господарських операцій та дату балансу; продажу іноземної валюти; перерахування на валютні рахунки набувачів чи використання іноземної валюти з метою придбання товарів (робіт, послуг) у нерезидентів чи резидентів (з наступною їх передачею набувачам).

Мета статті. Головною метою цієї роботи є аналіз нормативно-правових актів, що регулюють загальні та спеціалізовані питання у сфері обліку, пов'язаних з операціями щодо гуманітарної допомоги у її отримувача, з метою наукового обґрунтування та розробки методики обліку операцій із надходження, утримання та використання іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, у її отримувача.

Виклад основного матеріалу. З метою узагальнення нормативно-правового забезпечення обліку операцій із гуманітарною допомогою зарахованою на рахунок отримувача в іноземній валюті здійснимо їх систематизацію за рівнями.

Так, пропонуємо нормативно-правове забезпечення процесів обліку можливих операцій щодо гуманітарної допомоги, зарахованої на рахунок отримувача в іноземній валюті, поділити на чотири рівні, а саме:

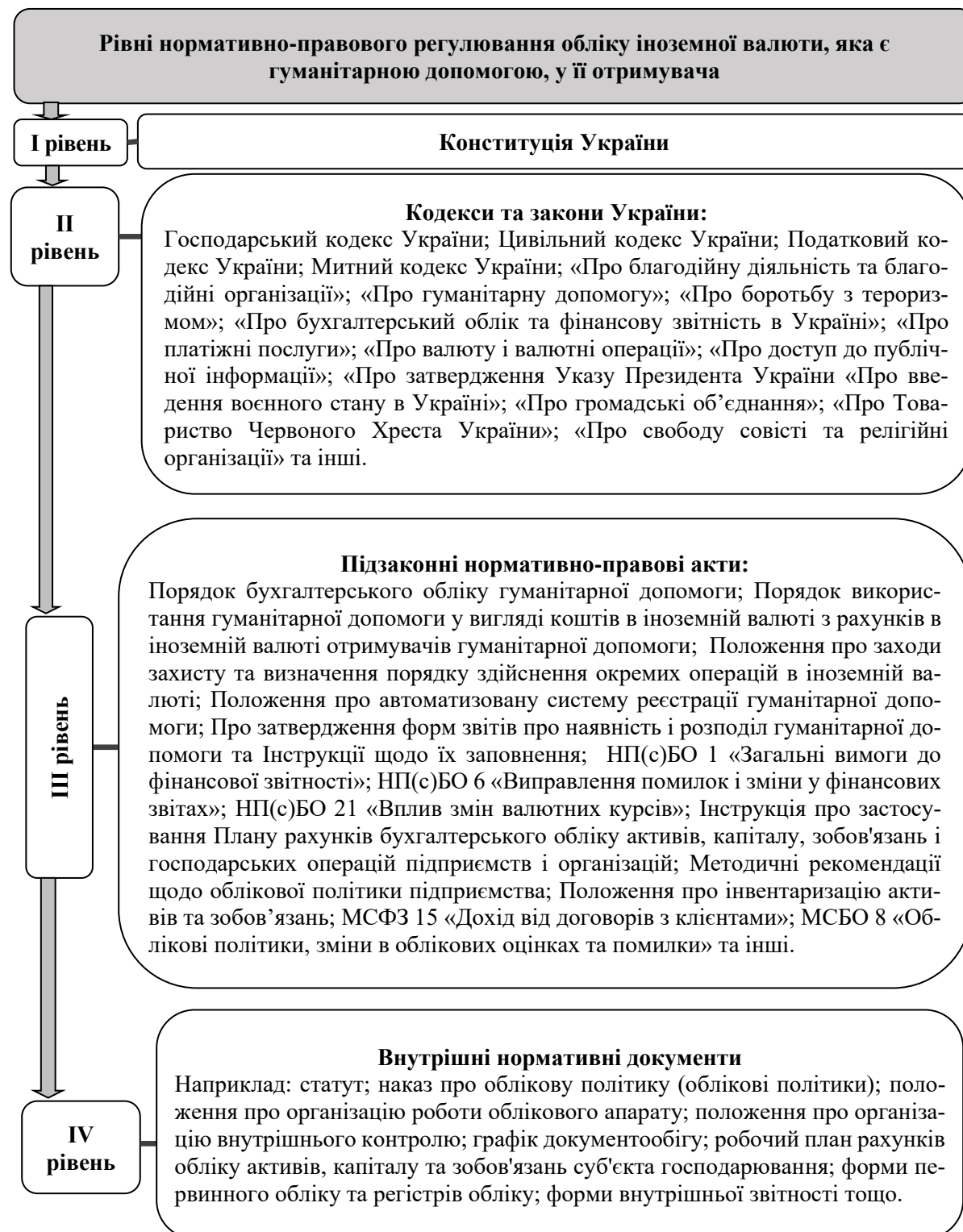
I рівень. Конституція (Основний Закон) України.

II рівень. Закони України.

III рівень. Підзаконні нормативно-правові акти: Постанови, Порядки, Національні або Міжнародні стандарти обліку, Накази, Інструкції, Методичні рекомендації, Положення, Листи Міністерства фінансів України та інше.

IV рівень. Внутрішні нормативні акти суб'єкта господарювання-отримувача.

Використовуючи наведений вище розподіл, здійснимо узагальнення найбільш важливих нормативно-правових актів України, що мають вплив на процес організації та ведення бухгалтерського обліку операцій із надходження, утримання та використання іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, у її отримувача (рис. 1.)

Рис. 1. Рівні нормативно-правового регулювання і забезпечення організації та ведення обліку операції щодо надходження, утримання та використання іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, у її отримувача

Джерело: складено автором.

Відповідно до п. 1.6 Наказу Міністерства фінансів України від 14.12.99 року № 298 «Про порядок бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги», «одержана іноземна валюта відображається у бухгалтерському обліку і звітності в грошовій одиниці України шляхом перерахунку суми в іноземній валюті відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»» [7].

Згідно з п. 5 НП(с)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», «Операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у валюті звітності шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на початок дня, дати здійснення операції» [3].

При цьому, відповідно до п. 4 НП(с)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», іноземна валюта, яка є в розпорядженні суб'єкта господарювання, визнається монетарною статтею. Отже, за нею будуть визнаватись курсові різниці на дату балансу та дату здійснення господарських операцій відповідно до п. 7 та 8 вказаного стандарту, зокрема: «Для визначення курсових різниць на дату балансу застосовується валютний курс на кінець дня дати балансу. При визначенні курсових різниць на дату здійснення господарської операції застосовується валютний курс на початок дня дати здійснення операції», «Курсові різниці від перерахунку грошових коштів в іноземній валюті та інших монетарних статей про операційну діяльність відображаються у складі інших операційних доходів (витрат). Курсові різниці від перерахунку монетарних статей про інвестиційну і фінансову діяльність відображаються у складі інших доходів (витрат)» [3].

Водночас згідно зі ст. 7 Закону України «Про гуманітарну допомогу» «Гуманітарна допомога у вигляді іноземної валюти, що зараховується на рахунок в іноземній валюті отримувача гуманітарної допомоги, не підлягає обов'язковому продажу й має бути використана виключно за цільовим призначенням», «не підлягає списанню у безспірному порядку», «відсотки, які нараховуються на залишки коштів гуманітарної допомоги, мають статус гуманітарної допомоги й використовуються виключно за цільовим призначенням» [6], а відповідно до ст. 12 порушенням законодавства, зокрема, є: «використання гуманітарної допомоги не за цільовим призначенням; використання гуманітарної допомоги з метою отримання прибутку» [6].

Аналіз вищенаведених норм законодавства України (з урахуванням ст. 11 Закону України «Про гуманітарну допомогу», яка вимагає вести окремий облік іноземної валюти, що надійшла на рахунок отримувача як гуманітарна допомога), дає змогу зробити висновок, що до іноземної валюти, отриманої як гуманітарна допомога, отримувачем мають бути застосовані вимоги НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» лише в частині первісного її визнання та в частині визнання дат, на які мають бути визначені курсові різниці (дата здійснення господарської операції та дата балансу) із застосуванням офіційного валютного курсу на початок або кінець дня (залежно від виду курсової різниці та вимог власної облікової політики).

На нашу думку, отримувач іноземної валюти, що є гуманітарною допомогою, не має право застосовувати вимоги НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» щодо відображення курсових різниць у складі інших операційних доходів (витрат) чи інших доходів (витрат), оскільки мета отримання такої гуманітарної допомоги полягає в її подальшому розподілі або перерозподілі між набувачами гуманітарної допомоги, тобто фактично отримувач лише тимчасово утримує іноземну валюту, яка йому не належить та яку він може використати лише за цільовим призначенням (без права отримати прибуток від її тимчасового утримання).

З огляду на вказане, ми вважаємо, що курсові різниці на дату здійснення господарських операцій та дату балансу за іноземною валютою, отриманою як гуманітарна допомога, а також щодо активів і зобов'язань, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі іноземної валюти, що є гуманітарною допомогою, слід відображати в кореспонденції з рахунком обліку цільового фінансування.

На нашу думку, іноземна валюта, отримана як гуманітарна допомога, має бути відображена на окремому субрахунку (наприклад: 318 «Іноземна валюта, яка є гуманітарною допомогою»), проте вона може бути відображена і на додатковому субрахунку до субрахунку 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті», аналогічно вважаємо, що рахунки обліку цільового фінансування, дебіторської і кредиторської заборгованості, інших активів й зобов'язань, які виникають у зв'язку з операціями щодо гуманітарної допомоги, повинні бути деталізовані субрахунками наступних порядків, з метою створення умов відокремленого обліку таких операцій від інших власних операцій (операцій не пов'язаних з отриманням і подальшим розподілом гуманітарної допомоги).

Відповідно до п. 3 Порядку використання гуманітарної допомоги у вигляді коштів в іноземній валюті з рахунків в іноземній валюті отримувачів гуманітарної допомоги, іноземна валюта, отримана як гуманітарна допомога, отримувачем може бути використання «виключно на цілі, визначені іноземним донором, для: розрахунків із резидентами та нерезидентами за придбання товарів (виконання робіт, отримання послуг) відповідно до законодавства; продажу на міжбанківському валютному ринку з метою подальших розрахунків з резидентами за придбання товарів (виконання робіт, отримання послуг); перерахування коштів на власні рахунки в іноземній валюті набувачів гуманітарної допомоги, відкриті в уповноважених банках України» [5].

Отже, з урахуванням природи походження валюти, а саме її гуманітарного статусу, у роботі було розроблено методика обліку господарських операцій з надходження, утримання та використання за призначенням, отримувачем іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою (табл. 1).

Таблиця 1

Методика обліку операцій із надходження, утримання та використання іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, у її отримувача

Господарська операція	Дебет	Кредит	Сума
1	2	3	4
<i>Облік надходження іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою</i>			
На підставі письмової пропозиції донора та письмової згоди отримувача гуманітарної допомоги, зараховано 1 лютого 10 000 євро на валютний рахунок отримувача. Курс НБУ на 01.02.2024 – 40,7067	312	48	10000,00 Євро/ 407067,00 грн
<i>Облік утримання та переказу коштів на власні рахунки в іноземній валюті набувачів гуманітарної допомоги</i>			
Нараховано 29 лютого 10 євро (сума умовна) відсотків на залишок іноземної валюти на валютному рахунку отримувача. Курс НБУ на 29.02.2024 – 41,2968	373	48	10 Євро/ 412,97 грн
Припустимо, що відсотки нараховуються на кінець останнього дня місяця, а зараховують на рахунок на наступний день. Курс НБУ на 01.03.2024 – 41,2035	312	373	10 Євро/ 412,04 грн
Відображена курсова різниця на дату отримання відсотків. Курсові різниці тут і надалі визнаються в межах суми господарської операції, а не за всією статтею. Умовно з 1 березня відсотки на залишок більше не нараховуються.	48	373	0,93 грн
4 березня було здійснено переказ, одному з десяти набувачів гуманітарної допомоги, у розмірі 1001 євро (з урахуванням 1 Євро відсотків, що був перерозподілений на такого набувача). Курс НБУ – 41,2635	48	312	1001 Євро/ 41304,77 грн
Одночасно, відображена курсова різниця на дату переказу $(40,7067 - 41,2635) \cdot 1000 + (41,2035 - 41,2635) \cdot 1 = 556,86$ грн	312	48	556,86
Відображена курсова різниця на дату балансу (31.03.2024). Курс НБУ – 42,3670. $(40,7067 - 42,3670) \cdot 9000 + (41,2035 - 42,3670) \cdot 9 = 14953,17$ грн	312	48	14953,17
<i>Облік продажу іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, з метою подальших розрахунків із резидентами при купівлі товарів (робіт, послуг*)</i>			
Отримувач 02.04.2024 подав до банку доручення на продаж 1001 євро. Курс НБУ – 42,1384. На наступний день євро були продані. Курс НБУ – 42,2768. Курс на міжбанку – 42,20.	334	312	1001 Євро/ 42180,54 грн
Одночасно, відображена курсова різниця $(42,1384 - 42,3670) \cdot 1001 = 228,83$ грн	48	312	228,83
Відображена курсова різниця на дату продажу $(42,2768 - 42,1384) \cdot 1001 = 138,54$ грн	334	48	138,54
Відображена комісійна винагорода. Умовно 100 грн	48	334	100,00
Зараховано на гривневий рахунок кошти від продажу за вирахуванням комісії. $42,20 \cdot 1001 - 100 = 42142,20$ грн	311	334	42142,20
Відображено збиток від продажу євро $(42,2 - 42,2768) \cdot 1001 = 76,88$ грн	48	334	76,88

Закінчення табл. 1

1	2	3	4
Отримано товар від резидента, грн	28	631	42142,20
Сплачено кошти постачальнику у гривнях	631	311	42142,20
Передано товар набувачу гуманітарної допомоги, грн	48	28	42142,20
<i>Облік розрахунків з нерезидентами за придбані товари (роботи, послуги*)</i>			
Отримано 05.04.2024 товар від нерезидента на суму 8008 євро. Курс НБУ – 42,3485	28	632	8008 Євро/ 339126,79 грн
Сплачено кошти постачальнику 08.04.2024. Курс НБУ – 42,0910	632	312	8008 Євро/ 337064,73 грн
Відображена курсова різниця за валютою $(42,0910 - 42,3670) \cdot 8008 = 2210,20$ грн	48	312	2210,20
Відображена курсова різниця за зобов'язаннями на дату сплати $(42,3485 - 42,0910) \cdot 8008 = 2062,06$ грн	632	48	2062,06
Передано товар набувачам гуманітарної допомоги, грн	48	28	339126,79

* – у разі отримання робіт, послуг використовується рахунок 23 замість рахунку 28.

Джерело: власна розробка автора з урахуванням [2; 4].

Використання, розробленої нами методики обліку операцій із надходження, утримання та використання іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою дозволить виконати вимоги ст. 11 Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо необхідності її обліку окремо від власних операцій в іноземній валюті та сприятиме наданню користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності такого отримувача гуманітарної допомоги.

Треба зазначити, що МСФЗ не містять прямих вказівок щодо обліку операцій із надходження, утримання та використання іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, у її отримувача.

Отже, відповідно до п. 10 МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки», управлінський персонал має застосовувати судження під час розробки та застосування облікової політики щодо таких операцій.

На нашу думку, наведені в роботі бухгалтерські судження щодо відображення в обліку операцій з надходження, утримання та використання іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, у її отримувача, забезпечать доречність, достовірність, нейтральність, обачність та повноту у всіх суттєвих аспектах відповідної інформації щодо таких операцій, що вказує на можливість застосування наведеної в роботі методики й суб'єктами господарювання – отримувачами, які ведуть облік за МСФЗ.

Висновки і пропозиції. У результаті проведеного дослідження виявлено, що питання обліку операцій отримання, тимчасового утримання та використання за цільовим призначенням іноземної валюти, яка надійшла як гуманітарна допомога на рахунок в іноземній валюті отримувача, залишаються недостатньо дослідженими як з теоретичного, так і з практичного погляду, зокрема в частині облікового відображення: курсових різниць на дату здійснення господарських операцій та дату балансу; продажу іноземної валюти; перерахування на валютні рахунки набувачів чи використання іноземної валюти з метою придбання товарів (робіт, послуг) у нерезидентів чи резидентів.

Систематизація нормативно-правових актів, що регулюють загальні та спеціалізовані питання у сфері організації та ведення обліку операцій із надходження, утримання та використання іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, у її отримувача, дозволила виділити чотири їх рівні, впорядкувавши відповідні нормативні документи для якомога повнішого застосування їхніх положень.

Критичний огляд нормативно-правового регулювання та забезпечення організації та ведення обліку операції із надходження, утримання та використання іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, у її отримувача став підґрунтям для обґрунтування необхідності розробки окремої методики обліку операцій в іноземній валюті, яка зарахована на рахунок отримувача зі статусом гуманітарної допомоги. Тому в роботі розроблено методику обліку операцій з надходження, утримання та використання іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, у її отримувача.

Використання на практиці запропонованої методики обліку надходження іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, її утримання (в тому числі обліку нарахованих відсотків на залишок) розрахунків з нерезидентами за придбані товари (роботи, послуги), переказу в іноземній валюті набувачам гуманітарної допомоги, продажу іноземної валюти, яка є гуманітарною допомогою, з метою подальших розрахунків з резидентами дозволить суб'єкту господарювання сформувати цілісну систему обліку операцій з використанням іноземної валюти, зокрема в частині відокремлення операцій з іноземною валютою, яка отримана у вигляді гуманітарної допомоги від власних операцій з іноземною валютою.

Загалом наведені в роботі пропозиції, за умови їх врахування на практиці отримувачами гуманітарної допомоги, сприятимуть наданню користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності такого суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел

1. Гайдучок Т. С. Облік гуманітарної допомоги: аналіз та практичні аспекти [Електронний ресурс] / Т. С. Гайдучок, Т. М. Сушицька // Ефективна економіка. – 2024. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_2_85.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000 № 193. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>.

4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 (у редакції Наказу від 09.12.2011 № 1591). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>.

5. Порядок використання гуманітарної допомоги у вигляді коштів в іноземній валюті з рахунків в іноземній валюті отримувачів гуманітарної допомоги [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.03.2000 № 542 – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/542-2000-%D0%BF#Text>.

6. Про гуманітарну допомогу [Електронний ресурс] : Закон України від 22.10.1999 № 1192-XIV – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14#Text>.

7. Про порядок бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 14.12.99 № 298 – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0915-99#Text>.

8. Шавріна Ю. В. Облік благодійної та гуманітарної допомоги в бюджетних установах в Україні / Ю. В. Шавріна, Т. Л. Слюніна // Бізнес Інформ. – 2024. – № 2. – С. 176–183.

References

1. Haiduchok, T.S., & Sushytska, T.M. (2024). Oblik humanitarnoi dopomohy: analiz ta praktychni aspekty [Accounting for humanitarian aid: analysis and practical aspects]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, (2). http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_2_85.

2. Instruksiia pro zastosuvannia Planu rakhunkiv bukhhalterskoho obliku aktyviv, kapitalu, zoboviazan i hospodarskykh operatsii pidpriemstv i orhanizatsii [Instructions on the application of the Plan of accounts of assets, capital, commitments and business operations of enterprises and organizations], Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated November 30, 1999 № 291. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.

3. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 21 «Vplyv zmin valiutnykh kursiv» [National regulation (standard) of accounting 21 «Effect of changes in exchange rates»], Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated August 10, 2000 № 193. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>.

4. Plan rakhunkiv bukhhalterskoho obliku aktyviv, kapitalu, zoboviazan i hospodarskykh operatsii pidpriemstv i orhanizatsii [The Plan of accounts of assets, capital, commitments and business operations of enterprises and organizations], Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated November 30, 1999 № 291 (in the edition of the Order dated December 9, 2011 № 1591)]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>.

5. Poriadok vykorystannia humanitarnoi dopomohy u vyhliadi koshtiv v inozemnii valiuti z rakhunkiv v inozemnii valiuti otrymuvachiv humanitarnoi dopomohy [Procedure for using humanitarian aid in the form of funds in foreign currency from foreign currency accounts of recipients of humanitarian aid], Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 22, 2000 № 542. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/542-2000-%D0%BF#Text>.

6. Pro humanitarnu dopomohu [On Humanitarian Aid], Law № 1192-XIV (October 22, 1999). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14#Text>.

7. Pro poryadok bukhhalters'koho obliku humanitarnoyi dopomohy [About the accounting procedure for humanitarian aid], Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated December 14, 1999 № 298. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0915-99#Text>.

8. Shavrina, Yu.V., & Sliunina, T.L. (2024) Oblik blahodiinoi ta humanitarnoi dopomohy v biudzhethnykh ustanovakh v Ukraini dopomohy [Accounting for Charitable and Humanitarian Aid in Budgetary Institutions in Ukraine]. *Biznes Inform – Business-inform*, (2), 176–183.

Отримано 12.09.2024

UDC 657.2:061

Oleksandr Sydorenko

PhD of Economics, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Economics, Accounting and Taxation

Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: aleksalekseevich@stu.cn.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0001-5478-0688>**ResearcherID:** [F-2724-2016](https://orcid.org/0000-0001-5478-0688)**ACCOUNTING FOR TRANSACTIONS WITH FOREIGN CURRENCY
THAT IS HUMANITARIAN AID WITH THE RECIPIENT**

Within the article, a critical analysis of the current regulatory framework for humanitarian aid accounting is provided, in particular: the Law of Ukraine “On Humanitarian Aid”, the “Procedure for Accounting for Humanitarian Aid”, National Accounting Regulation (Standard) 21 “Effect of Changes in Exchange Rates”, which allowed the author to propose a scientific approach to separating transactions with foreign currency received as humanitarian aid from other transactions of a business entity with foreign currency.

In the paper, a methodology for accounting for transactions on receipt, retention and use of foreign currency, which is humanitarian aid, by its recipient is developed, in particular, in terms of recording exchange rate differences on the accounts in the double entry system: exchange rate differences as of the date of business transactions and the date of the balance sheet; transfer to the recipients' foreign currency accounts; sale of foreign currency; use of foreign currency to purchase goods (works, services) from non-residents or residents (with their subsequent transfer to the recipients); accrued interest on the balance of humanitarian aid funds in foreign currency.

In the article, recommendations on the need to develop a working chart of accounts and suggests detailing the following accounts (with subaccounts of the following order) are developed: foreign currency; targeted financing; accounts receivable and payable; other assets and liabilities arising from humanitarian aid transactions to create conditions for separate accounting of such transactions from other own transactions (transactions not related to receipt and further distribution of humanitarian aid).

In general, the proposals presented in this paper, if taken into account in practice by recipients of humanitarian aid, will contribute to providing users with complete, truthful and unbiased information about the financial position and performance of this entity.

Keywords: *accounting; humanitarian aid; foreign currency; separate accounting; methodology; recipient.*

Fig.: 1. Table: 1. References: 8.